

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Onderzoeksopzet

Het onderzoek is uitgevoerd tussen 19 november en 3 december 2007 onder 704 ondernemers / directeuren. 202 respondenten zijn met hun bedrijf gevestigd in de regio Rotterdam Rijnmond. Het aantal respondenten is ruim voldoende om een betrouwbaar beeld te geven van de opvatting van ondernemers met betrekking tot duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu.

Het onderzoek is uitgevoerd via internet door onderzoeksbureau No Ties BV. Opdrachtgever van het onderzoek is het Rotterdam Climate Initiative. Doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de opinie van ondernemers. De onderzoeksresultaten kunnen bijvoorbeeld worden meegenomen bij het ontwikkelen van nieuw beleid, aanpassing van bestaand beleid en communicatie met stakeholders.

Belangrijkste conclusies

- Na Groningen (12%) wordt Rotterdam (11%) door ondernemers beschouwd als meest duurzame stad van Nederland. Dit beeld wordt met name bepaald door publiciteit in landelijke, regionale en lokale media. Rotterdamse ondernemers vinden hun eigen stad veruit de meest duurzame stad van Nederland (25%).
- Bij ruim eenderde van alle bedrijven staat klimaat hoger op de agenda van de directie dan twee jaar geleden. Circa tweederde van de bedrijven is bereid investeringen te doen die het klimaat ten goede komen.
- Rotterdamse ondernemers zijn gemiddeld iets minder bereid tot het doen van investeringen in duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu dan ondernemers elders. Toch maken ondernemers in de regio Rotterdam Rijnmond zich significant meer zorgen over het klimaat dan andere ondernemers.
- Bijna tweederde van de ondernemers vindt het belangrijk dat de stad waar hun bedrijf is gevestigd aandacht schenkt aan het klimaat. Circa eenderde van de ondernemers denkt dat het bedrijfsleven daarvan profiteert. Bij veertig procent van de ondernemers speelt dit aspect zelfs een rol bij de keuze om zich in een bepaalde plaats te vestigen.
- Ruim de helft van de Rotterdamse ondernemers vindt dat er in Rotterdam meer gedaan kan worden op het gebied van duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu. De investeringsbereidheid van ondernemers zou groter zijn, als de stad het goede voorbeeld geeft.
- Het bedrijfsleven is vooral bereid om met duurzaamheid aan de slag te gaan uit morele overwegingen (MVO) en niet zozeer uit eigen belang (geld verdienen, besparen e.d.).

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Vragen

De volgende vragen zijn gesteld:

1. Heeft u de indruk dat zaken als duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu hoger op de maatschappelijke en politieke agenda staat dan twee jaar geleden?
2. Staan bij uw bedrijf zaken als duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu hoger op de agenda van het management dan twee jaar geleden?
3. Waar maakt u zich het meeste zorgen over?
4. In hoeverre vindt u het belangrijk dat de stad waar uw bedrijf gevestigd is aandacht schenkt aan duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu?
5. Zou het bedrijfsleven in uw stad er volgens u voordeel bij kunnen hebben wanneer uw gemeente prioriteit zou geven aan duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu?
6. Als uw gemeente wel prioriteit zou geven aan duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu, welk van de onderstaande onderwerpen zou dan het speerpunt moeten worden?
7. In welke mate zouden de initiatieven die in een stad worden genomen op het gebied van duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu voor u een rol kunnen spelen als u zou moeten beslissen in welke stad u uw bedrijf vestigt?
8. Vindt u dat de stad waar uw bedrijf gevestigd is genoeg doet op het gebied van duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu?
9. Welke van de onderstaande steden beschouwt u het meest als 'duurzame' stad, een stad waar duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu hoog in het vaandel staat?
10. U heeft net aangegeven welke stad u beschouwt als 'duurzame' stad. Waarom heeft u voor deze stad gekozen?
11. Bent u / is uw bedrijf bereid om investeringen te doen die duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu ten goede komen?
12. In hoeverre speelt het voorbeeldgedrag van uw gemeente een rol waar het aankomt op de hoogte van uw investeringen in duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu?
13. Wat is voor u de belangrijkste reden om in uw bedrijf aan de slag te gaan met zaken als duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu?
14. Op welke manier bent u zelf bezig met het milieu / duurzaamheid?
15. Wat zou u een goede maatregel vinden (voor uw bedrijf / voor de gemeente waar uw bedrijf is gevestigd)?

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Resultaten

Heeft u de indruk dat zaken als *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu* hoger op de maatschappelijke en politieke agenda staat dan twee jaar geleden?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Ja, veel hoger	34%	35%	34%
Ja, enigszins hoger	48%	45%	49%
Vergelijkbaar met twee jaar geleden	14%	17%	13%
Nee, enigszins lager	2%	1%	3%
Nee, veel lager	1%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%

Staan bij uw bedrijf zaken als *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu* hoger op de agenda van het management dan twee jaar geleden?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Ja, veel hoger	8%	9%	7%
Ja, enigszins hoger	27%	27%	26%
Vergelijkbaar met twee jaar geleden	62%	61%	62%
Nee, enigszins lager	2%	3%	2%
Nee, veel lager	2%	-%	2%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Waar maakt u zich het meeste zorgen over?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Veiligheid in de wereld	15%	15%	16%
Kwaliteit gezondheidszorg	11%	9%	12%
Veiligheid in Nederland	13%	16%	12%
Bedrijfscontinuïteit	7%	9%	6%
Armoede	7%	6%	7%
Kwaliteit onderwijs	9%	7%	10%
Milieu en klimaat	13%	15%	12%
Integratie	5%	3%	6%
Werk en economie	6%	5%	6%
Winstgevendheid onderneming	8%	5%	9%
Krapte op de arbeidsmarkt	2%	5%	1%
Anders	4%	2%	5%
Totaal	100%	100%	100%

In hoeverre vindt u het belangrijk dat de stad waar uw bedrijf gevestigd is aandacht schenkt aan *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Onbelangrijk	5%	6%	4%
Niet onbelangrijk, maar ook niet belangrijk / neutraal	31%	35%	29%
Belangrijk	53%	47%	55%
Heel belangrijk / essentieel	12%	12%	12%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Zou het bedrijfsleven in uw stad er volgens u voordeel bij kunnen hebben wanneer uw gemeente prioriteit zou geven aan *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Ja, ik denk het wel	30%	27%	32%
Misschien, maar daar ben ik nog niet zo zeker van	54%	53%	54%
Nee, in geen geval	11%	14%	10%
Geen idee	5%	6%	4%
Totaal	100%	100%	100%

Als uw gemeente wel prioriteit zou geven aan *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*, welk van de onderstaande onderwerpen zou dan het speerpunt moeten worden?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Luchtkwaliteit (gezond voor inwoners en werknemers)	26%	29%	24%
Economische kansen (stimuleert duurzame bedrijvigheid)	23%	29%	21%
Kostenreductie (door o.a. energiebesparing)	19%	16%	20%
Maatschappelijk verantwoord ondernemen (je verantwoordelijkheid nemen)	27%	20%	30%
Geen van deze onderwerpen	5%	6%	4%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

In welke mate zouden de initiatieven die in een stad worden genomen op het gebied van *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu* voor u een rol kunnen spelen als u zou moeten beslissen in welke stad u uw bedrijf vestigt?

	Quota group:		
	Basis	Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Dat is voor mij een doorslaggevende factor, net als bijvoorbeeld bereikbaarheid	7%	7%	7%
Ik vind dat wel belangrijk, bij twee gelijke potentiële vestigingsplaatsen bepaalt dat mede mijn keuze	33%	33%	33%
Het is niet zo belangrijk, maar het is mooi meegenomen als het zo is	45%	47%	45%
Dat is totaal onbelangrijk, dergelijke initiatieven beïnvloeden mijn keuze op geen enkele wijze	15%	12%	16%
Totaal	100%	100%	100%

Vindt u dat de stad waar uw bedrijf gevestigd is genoeg doet op het gebied van *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*?

	Quota group:		
	Basis	Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Ja, ik beschouw mijn stad als koploper op dat gebied	6%	7%	6%
Ja, maar mijn stad zou nog wel meer moeten doen op dit terrein	38%	36%	39%
Nee, in mijn stad gebeurt volgens mij niet zoveel	51%	52%	50%
Nee, in mijn stad zijn deze onderwerpen absoluut geen issue	5%	4%	5%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Welke van de onderstaande steden beschouwt u het meest als 'duurzame' stad, een stad waar *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu* hoog in het vaandel staat?

	Basis	Quota groep:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Groningen	12%	11%	12%
Rotterdam	11%	25%	6%
Maastricht	5%	4%	6%
Den Haag	3%	3%	3%
Amsterdam	3%	2%	4%
Utrecht	2%	1%	2%
Eindhoven	6%	5%	6%
Zwolle	3%	2%	3%
Enschede	3%	1%	3%
Geen van deze	53%	44%	56%
Totaal	100%	100%	100%

U heeft net aangegeven welke stad u beschouwt als 'duurzame' stad. Waarom heeft u voor ... gekozen?

	Basis	Quota groep:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	334	114	220
Omdat ik er veel van hoor door publiciteit in landelijke en regionale media en/of in de vakbladen	38%	46%	34%
Door reclame op radio, tv en in kranten	12%	12%	12%
Omdat ik er veel over lees op internet	14%	17%	12%
Anders	36%	25%	42%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Bent u / is uw bedrijf bereid om investeringen te doen die *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu* ten goede komen?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Ja	64%	60%	66%
Nee	36%	40%	34%
Totaal	100%	100%	100%

In hoeverre speelt het voorbeeldgedrag van uw gemeente een rol waar het aankomt op de hoogte van uw investeringen in *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Dat speelt een grote rol. Als de gemeente zich van zijn goede kant laat zien, dan is mijn bedrijf eerder bereid tot investeren dan wanneer dit niet het geval is	14%	18%	12%
Dat speelt een rol. Als de gemeente zich van zijn goede kant laat zien, en een onderwerp als milieu komt ter sprake, dan neemt mijn bedrijf het in elk geval in overweging om er iets mee te doen	33%	35%	33%
Voorbeeldgedrag van de gemeente speelt volgens mij nauwelijks een rol. Maar als de gemeente zelf een slecht voorbeeld geeft, dan natuurlijk wel. Dan is een gemeente niet geloofwaardig als er het bedrijfsleven gestimuleerd wordt om te investeren in zaken als duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu	25%	23%	25%
Of wij hierin investeren is vooral een bedrijfsmatige afweging: komt zo'n investering eruit? Voorbeeldgedrag van de gemeente speelt dus geen enkele rol	28%	23%	30%
Totaal	100%	100%	100%

ROTTERDAM.CLIMATE.INITIATIVE

Wat is voor u de belangrijkste reden om in uw bedrijf aan de slag te gaan met zaken als *duurzaamheid / klimaat / CO2-reductie / milieu*?

	Basis	Quota group:	
		Regio Rijnmond/Rotterdam	Rest
Basis	704	202	502
Goed voor mijn reputatie	6%	8%	6%
Reduceren aansprakelijkheidsrisico's	5%	8%	4%
Morele / maatschappelijke verantwoordelijkheid	62%	58%	64%
Geld verdienen	10%	9%	10%
Wet- en regelgeving	13%	15%	12%
Anders, nl:	3%	1%	4%
Totaal	100%	100%	100%